

Nr 11

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående avskrivningsunderlaget för skogsvägar, m. m.

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 17 av herrar *Isacson* och *Fälldin* samt II: 25 av herr *Jonasson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av punkt 2 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Häri genom förordnas, att punkt 2 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Anvisningar

till 22 §.

2. a. Avdrag medgives — — — — — till 29 §).

Såsom för — — — — — nödig bostadsbyggnad.

Fasta maskiner — — — — — första stycket.

Därest inkomst — — — — — om jordbruksfastighet.

b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskingsavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast *två tredjedelar* av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräklandet av de årliga värdeminskingsavdragen.

Har fastighet — — — — — årliga värdeminskingsavdrag.

Bihang till riksdagens protokoll 1967. 7 saml. Nr 11

I täckdikningsanläggning — — — — — ej huvudavlopp.
Med skogsväg — — — — — till byggnad.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1967 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1967 och tidigare år.

II) de likalydande motionerna I: 316 av herr *Enarsson m. fl.* samt II: 422 av herrar *Ringaby* och *Hedin*, vari hemställts,

1) att riksdagen måtte besluta,

a) att ett förtydligande göres i punkt 7 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen av innebörd, att även »nyanläggning» av skyddsdikning i skogsmark är att anse som avdragsgill driftkostnad, samt

b) att i 22 § kommunalskattelagen införes en bestämmelse om att rätt till avdrag skall föreligga för kostnader för dikning i skogsmark, som avser att åstadkomma tillräcklig bärighet för maskiner och annan utrustning inom skogsbruket;

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext;

III) de likalydande motionerna I: 328 av herrar *Yngve Nilsson* och *Ebbe Ohlsson* samt II: 417 av herr *Nilsson* i Bästekille och fru *Heurlin*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att kostnaderna för yrkesfruktodlarnas omplantering av fruktträd skall vara avdragsgill vid beskattningen, även i de fall då omplanteringen sker på mark som icke tidigare utnyttjats för fruktodling; ävensom

IV) de likalydande motionerna I: 571 av herrar *Yngve Nilsson* och *Svenningsson* samt II: 724 av herr *Nilsson* i Bästekille och fru *Sundberg*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av kommunalskattelagen, att avdragsrätt kan beviljas för nyanläggning genom skogsplantering.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 316, I: 571, II: 25 och II: 417.

Värdeminskningsavdrag för skogsvägar

Gällande bestämmelser

Enligt bestämmelser i 22 § 1 mom. kommunalskattelagen och punkt 2 b av anvisningarna till 22 § samma lag får vid beräkning av nettointäkt av

jordbruksfastighet en tredjedel av kostnaden för anläggning eller förbättring av skogsväg avskrivs med 10 procent per år under tio på varandra följande år, oavsett om anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Har den skattskyldige erhållit statsbidrag eller annat bidrag för utförande av väganläggningen, får värdeminskningssavdrag endast åtnjutas på den del av anläggningskostnaden, som den skattskyldige själv bestritt. Någon rätt att förskjuta outnyttjade värdeminskningssavdrag till senare beskattningsår föreligger dock inte. Om fastighet övergått till ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den tidigare ägaren det år fastigheten avyttras på en gång åtnjuta avdrag för vad som återstår oavskrivet i beskattningshänseende av kostnaden. I övriga fall då fastighet övergått till ny ägare, exempelvis genom arv eller gåva, får den nye ägaren övertaga den tidigare ägarens avskrivningsplan och således tillgodoföra sig de värdeminskningssavdrag, som skulle ha tillkommit den förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten.

Frågans tidigare behandling

Ovannämnda bestämmelser om rätt till avdrag för värdeminskning på skogsvägar tillkom genom beslut vid 1962 års riksdag på grundval av förslag i propositionen nr 56. I de i anledning av propositionen väckta motionerna I: 565 och II: 685, I: 566 och II: 687 samt I: 569 och II: 682 hemställdes att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skulle bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden och i motionerna I: 570 och II: 686 att hela anläggningskostnaden skulle få avskrivas.

I betänkande nr 40 anförde bevillningsutskottet.

Utskottet vill till en början erinra om att i propositionen inte ifrågasatts någon ändring av hittills vid beskattningen tillämpade principer för avdragsrätt i fråga om skogsvägar av mera tillfällig karaktär. Kostnad för anläggande av sådana enklare vägar skall även i fortsättningen betraktas som avdragsgill driftkostnad. Delade meningar kan självfallet råda om hur stor del av anläggnings- resp. förbättringskostnaden för en mer permanent skogsväg, som bör få avskrivas. Såsom skattelagssakkunniga och även departementschefen framhållit kan inte alla permanenta skogsvägar med normalt underhåll anses underkastade förslitning. Det torde vidare vara svårt att för närvarande tillförlitligen bedöma i vad mån den framtida utvecklingen inom skogsbruket kan komma att ställa andra och ökade krav på skogsvägarna. Med hänsyn till de osäkra faktorer, som måste läggas till grund vid avvägningen av hur stor del av anläggningskostnaden för permanenta skogsvägar, som bör bli föremål för avskrivning, och då det nuvarande inkomstbegreppet vid försäljning av fastighet inte avses skola ändras i anledning av den föreslagna avskrivningsrätten, anser utskottet för sin del, att tillräckliga skäl inte anförts för rätt till avskrivning å mer än en tredjedel av anläggningskostnaden. Utskottet kan således inte tillstyrka motionsyrkandena om att en större del av anläggningskostnaden för skogsvägar än som föreslagits i propositionen skall få avskrivas.

Riksdagen beslutade i denna fråga i enlighet med utskottet.

I de vid 1963 års riksdag väckta motionerna I: 48 och II: 58, I: 156 och II: 184, I: 257 och II: 307 samt I: 364 och II: 517 samt i motionerna I: 129 och II: 155 vid 1964 års riksdag hemställdes att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skulle bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden.

I det av 1963 års riksdag godkända betänkandet nr 9 och det av 1964 års riksdag godkända betänkandet nr 8 avstyrkte bevillningsutskottet bifall till motionerna med i huvudsak samma motivering som i betänkandet nr 40 vid 1962 års riksdag.

Även i motionerna I: 35 och II: 41 vid 1965 års riksdag yrkades att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skulle bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 6 ansåg bevillningsutskottet sig inte kunna tillstyrka att en större andel av kostnaderna för anläggande av permanent skogsväg än en tredjedel skulle få avskrivas.

Motsvarande yrkande framställdes i motionerna I: 84 och II: 123 vid 1966 års riksdag.

Bevillningsutskottet tillstyrkte i sitt betänkande nr 4 bifall till motionerna. I en vid betänkandet fogad reservation av herr John Ericsson m. fl. avstyrkte reservanterna bifall till motionerna. Riksdagen beslutade i enlighet med reservationen.

Motionerna

Som motivering för yrkandet i *motionerna I: 17 och II: 25* anföres bl. a. följande. Nödvändigheten av en allt längre driven mekanisering av avverknings- och virkestransporter liksom kravet på förbättrade arbetsförhållanden för skogsarbetarna har alltmer ökat behovet av permanenta skogsbilvägar. Byggandet av sådana framstår för närvarande som en av de mest angelägna uppgifterna inom skogsnäringen. Fortfarande återstår ett betydande investeringsbehov inom väglösa skogsområden. Genom ökat krav på bärighet behöver vidare en stor del av det äldre vägnätet omläggas och förbättras. Tillfredsställande skogsbilvägar är en förutsättning för att skogens värde skall kunna vidmakthållas och för att skogsindustrin, som arbetar i hård internationell konkurrens, skall kunna bibehålla nödvändig lönsamhet.

Endast undantagsvis torde anläggandet av en skogsväg medföra en mer avsevärd ökning av fastighetens värde. En skogsväg byggs nämligen ofta när större virkesförråd skall avverkas. Sedan det avverkningsmogna förrådet uttagits, får vägen vanligen minskad betydelse under längre eller kortare tid, beroende på den återstående skogens ålderssammansättning. I sammanhanget bör vidare uppmärksammas, att de enskilda skogsvägarna ofta utnyttjas utan motprestation för turist-, brandskydds- och militära ändamål. I princip borde enligt motionärernas mening skatt på bilar och på

drivmedel till bilar i huvudsak restitueras i den mån den avser körning på skogsägarnas egna skogsvägar. Det torde emellertid vara förenat med svårigheter att finna en lämplig form för en sådan restitution, varför skogsägaren bör beredas motsvarande lättnader genom de ifrågavarande värdeminskningssavdragen.

Motionärerna anser att ett avskrivningsunderlag för skogsvägar motsvarande två tredjedelar av anläggningskostnaden skulle innebära en i förhållande till de faktiska kostnaderna skälig och riktig beskattningsregel. En sådan reformering av avskrivningsreglerna behöver inte medföra minskning av skatteinkomsterna. Ett ökat skogsväggbyggnad betyder att avverkningens värde höjs, och därmed stiger också skatteinkomsterna från skogsbruket.

Avdrag för kostnader för dikning i skogsmark

Gällande bestämmelser

Enligt bestämmelser i 22 § 1 mom. kommunalskattelagen och punkt 2 b av anvisningarna till 22 § samma lag får vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet hela kostnaden för nyanläggning och omläggning av t ä c k d i k n i n g avskrivs under tio på varandra följande år. Avskrivningsreglerna överensstämmer i huvudsak med vad som gäller i fråga om skogsvägar. Enda skillnaden är att hela kostnaden för en täckdikningsanläggning får utgöra avskrivningsunderlag. I täckdikningsanläggning inbegripes även täckt avlopp, som är direkt anslutet till täckdikning, fram till huvudavlopp. Enligt riksskattenämndens meddelande nr 5/1964 p. 3) bör i täckdikningsanläggning under normala förhållanden inbegripas täckta sugdiken och stamdiken med rörledningar med en inre diameter av högst 600 mm.

Avdrag får däremot inte göras för kostnad för anläggande av ö p p n a d i k e n på en jordbruksfastighet. Dylig kostnad hänföres jämlikt 22 § 2 mom. kommunalskattelagen till icke avdragsgill grundförbättring.

Kostnad för s k y d d s d i k n i n g utgör enligt 22 § 1 mom. kommunalskattelagen avdragsgill driftkostnad. Med skyddsdikning i skogsmark avses jämlikt punkt 7 av anvisningarna till 22 § nämnda lag sådan dikning, vars syfte huvudsakligen är att vidmakthålla skogens avkastningsförmåga och hindra skogsmarkens försumpning m. m.

I proposition 1927: 102 framhöll departementschefen (s. 361), att ett förslag av kommunalskattekommittén, att avdrag för »skogsdikning» skulle vara medgivet, kunde ge anledning till den uppfattningen, att avdrag skulle vara medgivet även för sådan dikning i skog, som vore att hänföra till grundförbättring. Därför hade ordet skogsdikning ersatts med ordet skyddsdikning.

Motionerna

Till stöd för yrkandena i *motionerna I: 316* och *II: 422* anför motionärerna. Den tekniska utvecklingen har gjort, att gränserna mellan vad som tidigare i skattelagstiftningen ansågs som grundförbättring resp. driftkostnad i praktiken alltmer ändrat karaktär och betydligt breddat underlaget för det sistnämnda kostnadsbegreppet. Enligt motionärernas uppfattning är all skogsdikning i dag att anse som driftkostnad. I fråga om täckdikning har detta accepterats, och avdrag för sådan dikning medges numera genom årliga värdeminskingsavdrag. Inom vattensjuka skogsmarker finns ofta ett glest skogsbestånd med ringa växtkraft. Vidare finns det områden med mindre sammanhängande arealer högre belägna, där skogen har god växtkraft, men dessa är då omgivna av försumpade marker, som gör drivningsarbetet kostnadskrävande och knappast lönsamt. Även skogsmark med god produktionsförmåga kan stundom på grund av dålig vattenavrinning och tidvis översvämning vara i behov av viss dränering för att få tillräcklig bärighet för maskiner och utrustning i skogsarbetet.

Enligt motionärernas uppfattning bör alla åtgärder, som ger ökade möjligheter att utnyttja de moderna hjälpmedel som står till buds för erhållande av bättre lönsamhet, tillvaratas. Dikning och dränering av skogsmark ökar i hög grad markens produktionsförmåga och ger dessutom möjlighet till ett effektivt utnyttjande av maskinell skogsdrift. Oklarhet synes råda om »nyanläggning» av skogsdikning, som avser att hindra skogsmarkens försumpning, är att betrakta som avdragsgill driftkostnad. Däremot torde det vara uppenbart, att sådan dikning i skogsmark, som avser att åstadkomma för nutida förhållanden erforderlig bärighet för maskiner och annan utrustning i skogsbruket, enligt gällande lagstiftning inte utgör avdragsgill driftkostnad.

Avdrag för kostnader för nyanlagd skogsplantering

Gällande bestämmelser

Vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet får enligt 22 § 1 mom. kommunalskattelagen avdrag göras för följande särskilt till skogsbruk hänförliga kostnader, nämligen kostnader för skogs vård och underhåll, såsom förvaltning, bevakning, väg- och byggnadsunderhåll, skogskultur, skydds-dikning, skogsindelning m. m., ävensom, då fråga är om skogsavverkning, kostnader för virkets huggning, tillredning, utdrivning, flottning m. m.; försäkring av arbetspersonal, byggnader, skog, förråd och inventarier, som ej är att hänföra till personlig lösegendom m. m. Såsom avdragsgill kostnad anses kostnad för skogsplantering på område, som tidigare burit växande skog. Däremot medges enligt praxis ej avdrag för plantering av skog på

mark, som veterligen icke tidigare varit skogbevuxen. (RÅ 1953 not. Fi 1507 och 1959 not. Fi 129.)

Frågans tidigare behandling

I motionerna I: 36 och II: 47 vid 1961 års riksdag hemställdes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag till sådan ändring i kommunalskattelagen att avdragsrätt i någon form kunde beviljas för nyanläggning genom skogsplantering.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 15 anförde bevillningsutskottet bl. a.

Utskottet delar så till vida motionärernas uppfattning att beträffande skog särskilda förhållanden föreligger, som kan motivera vissa avsteg från principen att avdrag ej bör medges för grundförbättringskostnader. En viktig faktor är att värdet av skogens tillväxt i princip alltid skall beskattas. Vidare bör beaktas att med hänsyn till den långa tid, som förflyter innan ett med skog nyplanterat område ger avkastning, fysisk person som utför nyplantering å sin fastighet aldrig kommer att få åtnjuta avdrag för de därpå nedlagda kostnaderna. — — — Visst fog synes således föreligga för en omprövning av avdragsfrågan. Emellertid har i anslutning till införandet år 1959 av nya regler rörande beskattningen av skog i samband med nyttjanderättsupplåtelser uttalats önskemål från riksdagens sida om en allmän översyn av reglerna för skogsbeskattningen. Då det synes lämpligt att förevarande spörsmål ägnas uppmärksamhet i dylikt sammanhang anser utskottet sig icke böra tillstyrka motionsyrkandet om ett separat förslag i fråga om avdrag för skogsplanteringskostnad.

Samma yrkande som i de ovannämnda motionerna framställdes i motionerna I: 342 och II: 416 vid 1962 års riksdag.

I sitt betänkande nr 40 fann bevillningsutskottet inte anledning frånträda sin tidigare intagna ståndpunkt och avstyrkte bifall till motionerna.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottet.

I motionerna I: 48 och II: 58 vid 1963 års riksdag ävensom i motionerna I: 77 och II: 203 samt I: 293 och II: 375 vid 1964 års riksdag hemställdes jämväl om utredning rörande avdragsrätt för nyanläggning genom skogsplantering.

Bevillningsutskottet anförde i sina av riksdagen godkända betänkanden nr 9 resp. 8, att frågan borde uppmärksammas i samband med den allmänna översyn av skogsbeskattningen, varom riksdagen uttalat önskemål år 1959, och avstyrkte med hänsyn därtill motionerna.

Frågan uppmärksammades även i de likalydande motionerna I: 63 och II: 83 vid 1965 års riksdag.

I sitt betänkande nr 6 erinrade bevillningsutskottet om att Kungl. Maj:t år 1964 tillkallat tre sakkunniga — skogsskattekommittén — för att verkställa en förutsättningslös översyn av bestämmelserna rörande skogsbeskattningen. Utskottet förutsatte att kommittén därvid skulle beakta berörda

spörsmål och avstyrkte bifall till motionerna. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid 1966 års riksdag aktualiserades frågan på nytt i motionerna I: 307 och II: 375.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 4 avstyrkte bevillningsutskottet motionsyrkandet under hänvisning till pågående utredning.

Motionerna

Motionärerna i *motionerna I: 571* och *II: 724* framhåller angelägenheten av att överförandet av dålig åkermark till skog på alla sätt stimuleras. Gällande skattelagstiftning motverkar uppenbarligen sådana åtgärder. Det vore önskvärt, framhåller motionärerna, att kostnad för skogsplantering i likhet med skyddsdikning vore avdragsgill vid beskattningen, i all synnerhet som den som utfört arbetet praktiskt taget aldrig själv får någon ekonomisk vinning av åtgärden. Som bekant är de första gallringarna i en nyplantering efter 20 år också att betrakta som en skogsvårdande åtgärd utan omedelbar ekonomisk vinst. Nyanläggningar i form av skogsplantering har alltså en helt annan karaktär än andra nyanläggningar vad gäller det ekonomiska utbytet. Enligt motionärernas mening bör all skogsplantering vara avdragsgill med hela kostnaden och från skattesynpunkt jämföras med nyanläggningar i diken enligt riksdagens beslut år 1962.

Avdrag för kostnader för omplantering av fruktträd

Gällande bestämmelser

Enligt 22 § 2 mom. kommunalskattelagen får vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet avdrag icke göras för, bland annat, kostnad för grundförbättring på fastigheten, såsom nyodling, vattenavledning, sjösänkning m. m. dylikt. Nu återgivna bestämmelser äger tillämpning vid redovisning av inkomst av jordbruksfastighet såväl enligt den s. k. kontantprincipen som enligt bokföringsmässiga grunder. Förbudet mot avdrag för grundförbättringskostnader gäller även i inkomstkällorna annan fastighet och rörelse (25 § 2 mom. och 29 § 4 mom. kommunalskattelagen).

Avdrag för vidmakthållande av en tillgång kan — förutom avdrag för underhållskostnader — ifrågakomma antingen i form av värdeminskning-avdrag eller genom avdrag för ersättningsanskaffning.

I rättspraxis har avdrag för kostnader för nyplantering av fruktträd o. d. icke medgivits. Således vägrades en skattskyldig i rättsfallet RÅ 1958 not. Fi 319 avdrag för kostnader för inköp av pilsticklingar. Enligt regeringsrättens avgörande, 1952 ref. 5, har vidare vid taxering av handelsträdgårdsrörelse avdrag för värdeminskning av fruktträd inte medgivits. Rosen-

och syrenbuskar i handelsträdgårdsrörelse har med hänsyn till att trädgården försålde s. k. snittblommor från dessa buskar ansetts hänförliga till sådana anläggningstillgångar, att ersättning för skada på desamma till följd av bombfällning icke ansetts utgöra skattepliktig intäkt i rörelsen (RÅ 1953 ref. 6).

Frågans tidigare behandling

I en den 28 december 1960 avgiven promemoria med förslag till bestämmelser om värdeminskningsskatt på avdrag å täckdikningsanläggningar och skogsvägar vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet (stencilerad) har skattelagssakkunniga diskuterat olika möjligheter att genom värdeminskningsskatt på avdrag tillgodose yrkesfruktodlingens intresse av ändamålsenliga avdragsregler men funnit, att för praktiskt taxeringsbruk lämpliga regler svårligen kunde tillskapas med mindre en utvidgning av inkomstbegreppet skedde för dylika anläggningar. Då en sådan lösning icke ansågs böra väljas och avdragsrätten för anläggningskostnad för fruktodling finge anses utgöra ett delproblem av den större frågan om vidgade möjligheter till resultatutjämnning för denna näringsgren, fann de sakkunniga, att gällande regler om ersättningsanskaffningsavdrag för dylika anläggningar tills vidare borde bibehållas.

Föredragande departementschefen har i proposition nr 56 till 1962 års riksdag uttalat, att han i likhet med de sakkunniga inte kunde förorda att avskrivningsregler för det dåvarande infördes beträffande fruktodlingar. Frågan om behov av ändrade beskattningsregler härutinnan kunde anses föreligga, borde enligt departementschefens mening prövas sedan allmänna skatteberedningen framlagt sina förslag.

I motionerna I: 302 och II: 373 vid 1965 års riksdag hemställdes om rätt till avdrag vid beskattningen för kostnad för omplantering av fruktträd.

Bevillningsutskottet, som avstyrkte bifall till motionerna, uttalade i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 6, att den föreslagna utökade rätten till avdrag för plantering av fruktträd var av komplicerad beskaffenhet och att frågan inte kunde lösas utan betydande avsteg från gällande beskattningsprinciper. Utskottet var därför inte berett att tillstyrka omedelbara lagstiftningsåtgärder i ämnet utan ansåg att frågan borde bli föremål för överväganden, sedan allmänna skatteberedningen slutfört sitt utredningsuppdrag.

Även vid 1966 års riksdag framställdes i motionerna I: 520 och II: 641 motsvarande yrkande.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 4 ansåg bevillningsutskottet sig inte kunna tillstyrka omedelbara lagstiftningsåtgärder i ämnet men uttalade att frågan borde bli föremål för närmare bedömanden sedan föregående utredningens slutfört sitt utredningsuppdrag.

Motionerna

I motionerna I: 328 och II: 417 framhålles bl. a. följande.

För att göra svensk fruktodling konkurrenskraftig gentemot den utländska krävs att behovet av manuell arbetskraft nedbringas. Av denna anledning sker en mycket hård beskärning av träden för att förhindra dessa att tillväxa på höjden. Härigenom erhåller man fruktträd på vilka allt arbete kan utföras utan utnyttjande av stegar. Samtidigt medför den hårda beskärningen emellertid att trädens livslängd avsevärt förkortas. Den torde nu uppgå till mellan 15 och 20 år. Då nya träd måste planteras är det önskvärt att det sker på områden, vilka tidigare ej burit fruktträd. Genom en successiv förflyttning av trädodlingsområdet kan en tillfredsställande växtföljd erhållas. Gällande bestämmelser angående avdragsrätten vid omplantering av fruktträd missgynnar en sådan rationell fruktodling. Möjligheterna att undvika parasitangrepp minskar också när omplanteringen sker, där träden tidigare varit placerade. Med hänsyn till fruktodlingens allmänna lönsamhet och möjligheten att motverka parasitangrepp framstår det som önskvärt att gällande lagstiftning ändras.

Utskottet

Utskottet behandlar först i ett sammanhang de motionsyrkanden som avser ändrade beskattningsregler för vissa markanläggningar inom skogsbruket, nämligen skogsvägar, skogsdikningar och skogsplanteringar.

Enligt gällande bestämmelser får vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet en tredjedel av kostnaden för anläggning eller förbättring av permanent *skogsväg*, som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under den tid han ägt fastigheten, avskrivas med tio procent per år enligt särskild avskrivningsplan, oavsett om anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år.

I motionerna I: 17 och II: 25 har hemställts att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skall bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden.

Kostnad för *skyddsdikning* utgör enligt uttryckligt stadgande i 22 § kommunalskattelagen avdragsgill driftkostnad. Med skyddsdikning avses sådan dikning, vars syfte huvudsakligen är att vidmakthålla skogens avkastningsförmåga och hindra skogsmarkens försumpning. Kostnad för annan *skogsdikning*, som inte avser underhåll av förut befintlig dikningsanläggning, är däremot hänförlig till icke avdragsgill grundförbättringskostnad.

I motionerna I: 316 och II: 422 har hemställts om ett förtydligande stadgande i kommunalskattelagen av innebörd, att även nyanläggning av skyddsdikning i skogsmark skall anses som avdragsgill driftkostnad. Motionärerna har därjämte yrkat, att avdragsrätt skall införas för kostnader för sådan dikning i skogsmark, som avser att åstadkomma tillräcklig bärighet för maskiner och annan utrustning inom skogsbruket.

Kostnad för *nyplantering av skog* på mark, som tidigare inte varit beväxt med skog, har i rättspraxis ansetts hänförlig till icke avdragsgill omkostnad i överensstämmelse med principen att avdrag vid beskattningen inte medges för grundförbättringskostnader.

I motionerna I: 571 och II: 724 har hemställts om riksdagskrivelse med begäran om utredning rörande avdragsrätt för kostnad för nyanlagd skogsplantering.

Yrkandet i motionerna I: 316 och II: 422 om ett förtydligande stadgande rörande kostnader för skyddsdikning torde bero på en missuppfattning av gällande bestämmelser. Alla kostnader för skyddsdikning, vare sig de avser nyanläggning eller iståndsättande av förut anlagd sådan dikning, är nämligen att betrakta såsom vid taxeringen avdragsgilla driftkostnader för skogsbruket. Någon ändring av bestämmelserna synes därför inte erforderlig. Vissa gränsdragningsproblem kan givetvis uppkomma mellan skyddsdikning i egentlig mening och annan skogsdikning. Frågor av denna art kan emellertid inte lösas lagstiftningsvägen utan får överlämnas till avgörande i rättspraxis. Ett sådant spörsmål har för övrigt varit föremål för regeringsrättens prövning i rättsfallet RÅ 1956 ref. 33.

Enligt vad utskottet under hand inhämtat kommer samtliga de frågor, som behandlas i ovannämnda motioner, att bli föremål för överväganden vid den översyn av bestämmelserna rörande skogsbeskattningen, som f. n. pågår inom skogsskattekommittén. Enligt uppgift i årets riksdagsberättelse beräknas kommittén kunna slutföra sitt arbete under innevarande år. En förutsättning härför torde emellertid vara att slutlig ställning dessförinnan tagits till markvärdekommitténs förslag rörande realisationsvinstbeskattningen vid försäljning av fastighet. Med hänsyn härtill anser utskottet det lämpligt att avvakta resultatet av pågående utrednings- och lagstiftningsarbete, innan ställning tas till de i motionerna berörda spörsmålen. Med det anförda avstyrker utskottet yrkandena i motionerna I: 17 och II: 25, I: 316 och II: 422 samt I: 571 och II: 724.

Enligt gällande rättspraxis medges vid taxeringen inte avdrag för kostnader för *nyplantering* eller för *värdeminskning av fruktträd*. Rätt till avdrag föreligger däremot för kostnader för *omplantering av fruktträd* på mark, som tidigare varit beväxt med sådana träd, och för *omympning*.

I motionerna I: 328 och II: 417 har hemställts att rätt till avdrag för kostnader för yrkesfruktodlars *omplantering av fruktträd* även skall föreligga, då *omplanteringen* sker på mark, som tidigare inte utnyttjats för fruktodling. I motionerna framhålles att fruktträdens livslängd inom de yrkesmässiga odlingarna numera avsevärt förkortats genom kravet på ökad avkastning och hård beskärning. Sålunda göres vanligen *nyplantering* eller *omplantering* — med vissa variationer mellan olika sorter — redan efter cirka 20 år. Finns tillgång till ny mark för plantering väljer man för att förhindra parasitangrepp vanligen plantering på sådan mark framför en *omplantering* på mark, som tidigare varit planterad med fruktträd.

Utskottet vill erinra om att i fråga om anläggningstillgångar av fast egendoms natur skattelagstiftningen allttjämt bygger på den huvudprincipen, att vad som inflyter vid realisation av dylik egendom principiellt utgör icke skattepliktig intäkt. Det inkomstbegrepp som sålunda gäller i fråga om dylika tillgångar begränsar i hög grad möjligheterna att utbyta ersättningsanskaffningsreglerna mot ett system med värdeminskningssavdrag. Svårigheterna att införa någon form av värdeminskningssavdrag för fruktodlingens del sammanhänger med att fruktträden genom tillväxt under en längre tidsperiod stiger i värde. Det torde därför ofta inträffa att den som själv anlagt en fruktodling inte under sin verksamhetstid kommer i det läget, att anläggningens värde vid tiden för upphörandet med verksamheten understiger anläggningskostnaden. Med nuvarande princip om avdragsrätt endast för förvärvskällans bibehållande i ursprungligt skick kan en sådan skattskyldig inte anses berättigad till något avdrag. Denna värdeökning innebär redan med gällande regler möjlighet till skattefri realisationsvinst, om fastigheten innehafts längre tid än tio år. Å andra sidan kan en skattskyldig givetvis även anlägga eller förvärva en fruktodling vid sådan tidpunkt, att träden under hans verksamhetstid sjunker i värde och kanske helt måste utranteras. För den värdeminskning träden i sådant fall undergår bör han vara berättigad till avdrag. Det är emellertid med hänsyn till ojämnheter i avkastningen inte möjligt att utforma regler för värdeminskningssavdrag på fruktträd på samma enkla sätt som beträffande skogsvägar och täckdikningsanläggningar. På grund härav kan frågan inte lösas på ett tillfredsställande sätt utan betydande avsteg från gällande beskattningsprinciper. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka omedelbara lagstiftningsåtgärder i ämnet. Frågan bör i stället bli föremål för förnyade överväganden, sedan ställning tagits till realisationsvinstbeskattningens utformning och företagsskatteutredningen slutfört sitt uppdrag. Med det anförda avstyrker utskottet bifall även till motionerna I: 328 och II: 417.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att följande motioner, nämligen

- 1) de likalydande motionerna I: 17 av herrar Isacson och Fälldin samt II: 25 av herr Jonasson m. fl. angående avskrivningsunderlaget för skogsbilvägar,
- 2) de likalydande motionerna I: 316 av herr Enarsson m. fl. samt II: 422 av herrar Ringaby och Hedin angående rätten till avdrag vid beskattningen för dikning i skogsmark,
- 3) de likalydande motionerna I: 328 av herrar Yngve Nilsson och Ebbe Ohlsson samt II: 417 av herr Nilsson i Bästekille och fru Heurlin angående rätten för yrkesfrukt-

odlare till avdrag vid beskattningen för omplantering av fruktträd, ävensom

4) de likalydande motionerna I: 571 av herrar Yngve Nilsson och Sveningsson samt II: 724 av herr Nilsson i Bästekille och fru Sundberg om rätt till avdrag vid beskattningen för nyanläggning genom skogsplantering, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 mars 1967

På bevillningsutskottets vägnar:
JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Yngve Nilsson, Wärnberg*, Elofsson*, Tage Johansson, Gösta Jacobsson*, Lundström, Erik Filip Petersson och Arne Pettersson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Brandt, Allard, Gustafson i Göteborg, Vigelsbo, Andersson i Essvik, Forsberg, Carlsson i Västerås*, Lothigius*, Sterne* och Börjesson i Falköping.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.